

† Πρεσβυτέρας Θεοδώρας Καλύβα-Σαράντου

Η ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΑ ΚΑΙ Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ

(Ἡ μακαριστή πρεσβυτέρα † Θεοδώρα Καλύβα-Σαράντου μετέστη εἰς τὴν ἄλλη ζωὴ - 27-9-1977 - ὕστερα ἀπὸ τραγικὸ θάνατο πού εἶχε σέ κάποιο αὐτοκινητιστικὸ δυστύχημα. Ὅσοι τὴν εἶχαν γνωρίσει βεβαιώνουν ὅτι ἦταν μιὰ ἐκλεκτὴ ψυχὴ, μέ ἔντονη πνευματικὴ ζωὴ. Ὅταν ἐκοιμήθη ἀφήσε τὸν ἱερέα Σαράντη Σαράντο ἐν χηρείᾳ μέ τέσσερα ἀνήλικα παιδιὰ μικρῆς ἡλικίας. Στό ἄρθρο τῆς πού ἀκολουθεῖ - τό ὁποῖο δημοσιεύθηκε στό περιοδικό "Ἐνορία" στίς 1-12-1972 - δείχνει πῶς μπορεῖ σήμερα μιὰ πρεσβυτέρα νά σταθεῖ στό πλευρό τοῦ συζύγου τῆς ἱερέως καί ταυτόχρονα νά διακονήσῃ τὴν οἰκογένειά τῆς καί τὴν εὐρύτερη οἰκογένεια τῆς ἐνορίας. Τέλος, ἀναφέρουμε ὅτι ἦταν Θεολόγος καθηγήτρια, διορισμένη στή Μέση Ἐκπαίδευση. Ἄς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη τῆς.)

Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας εἶπε: "Ἄν στό δρόμο μου συναντήσω ἕναν ἄγγελο καί ἕναν ἱερέα, θά σκύψω νά φιλήσω τό χέρι τοῦ ἱερέως πρῶτα καί ὕστερα θά προσκυνήσω τόν ἄγγελο".

Αὐτὴ ἡ σκέψη πράγματι κρύβει τὴν μεγαλύτερη ἀλήθεια γιατί ὁ ἱερεύς εἶναι ἡ ὁρατὴ παρουσία τοῦ Χριστοῦ στόν κόσμο μας, εἶναι ὁ Χριστός σαρκωμένος, ὁ Λυτρωτής, ὁ θριαμβευτὴς Κύριος ἀνάμεσά μας.

Ἐμεῖς οἱ πρεσβυτέρες δέν συναντᾶμε στό δρόμο μας τὸν ἱερέα. Οὔτε μόνον στήν Ἐκκλησία. Γιά μᾶς ὁ ἱερεύς εἶναι ὁ σύζυγός μας. Ζοῦμε τὴν πιό πλούσια εὐλογία, τὴν πιό χαρισματικὴ ζωὴ, κι ἂς τό ἔχουμε συνηθίσει λιγώτερο ἢ περισσότερο. Ἐμεῖς οἱ πρεσβυτέρες εἴμαστε ἕνα μέλος τῆς ὑπάρξεως τοῦ συζύγου μας-ιερέως, *ὁστοῦν ἐκ τῶν ὁστών του καί σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός του*. Ὁ Κύριος μέ τό μέγα μυστήριό τοῦ γάμου μᾶς ἔνωσε μυστηριακά μέ τὸν ἱερέα σέ μιὰ ἁγία, τελεία, δυνατὴ ἐνότητα. Μαζί μέ τὸν ἱερέα ζοῦμε, συζητοῦμε, ἀντιμετωπίζουμε ἀρκετές ποιμαντικὲς μέριμνες. Μά τό κυριώτερο, δεχόμαστε τὴν θεία χάρι, ἀκατάπαυστα, πού ἀφθονα δίδεται στήν κτίσι ὀλόκληρη γιὰ νά τὴν μεταμορφώσῃ καί νά τὴν δεώσῃ.

Ὁ γάμος ὁ δικός μας εἶναι, θά λέγαμε, εἰς τό ἔπακρον καί συνεχῶς θεανθρώπινος, ἀφοῦ ὁ σύζυγός μας καί ἐμεῖς φέρνουμε τὸν Χριστό μέσα μας, ἐφ' ὅσον εἴμαστε Χριστοφόροι. Ὁ γάμος μας ἀκόμα εἰκονίζει τὴν ἁγία Τριάδα: ὁ Κύριος, ὁ πρεσβύτερος καί ἡ πρεσβυτέρα. Νά τό πιό ἀπλό, ἀλλά συνάμα καί τό πιό παντοδύναμο καί πανευφρόσυνο γεγονός γιὰ μᾶς, πού καταξιώνει τὴν φτωχὴ καί πεπερασμένη μας ψυχὴ, τὴν μικρὴ μας ζωὴ.

Ἄφοῦ λοιπὸν ὁ σύζυγός μας ἱερεύς μετέχει στό θάυμα τῆς ἱερωσύνης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί σύ καί ἐγώ, ἀδελφὴ πρεσβυτέρα, συμμετέχουμε στήν ἱερωσύνη τοῦ Κυρίου μας μέ τό μυστήριό τοῦ γάμου. Ἀσύγκριτη ἡ τιμὴ αὐτὴ γιὰ μᾶς ἀπὸ τίς ὁποῖες ἔρρευσαν τὰ φαῦλα. Ἡ μητέρα μας ἡ Εὐα ἔφερε τὴν ἀπώλεια στόν βασιλέα ὅλης τῆς κτίσεως τὸν Ἄδამ, τὸν σύζυγό τῆς. Ἐμεῖς οἱ πρεσβυτέρες συμμετοχες στήν ἱερωσύνη τοῦ συζύγου μας καί στό σταυρὸ

του παπᾱ μας, αγωνιζόμαστε να γίνουμε άγιες, πανάγιες, με την άσκησι, την προσευχή, την σιωπή, τά άλλα μυστήρια, και την λατρεία, με την εύλογημένη τεκνογονία, τό πιό ασφαλές μέσον σωτηρίας. Έτσι ἐλπίζουμε θεία χάριτι και κρείττω.

Ο σύζυγός μας δέν είναι ο Γιώργος ή ο Γιάννης, αλλά ο πατήρ Γεώργιος ή ο πατήρ Ἰωάννης. Αποτελεί μετά από τόν ἐπίσκοπό μας τό κέντρον τῶν πιστῶν, τόν ποιμένα τῶν λογικῶν προβάτων, τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας, πού πορεύεται στήν σωτηρία, στήν λύτρωσι. Αὐτός, ο σύζυγός μας είναι ἕνας ἄνθρωπος τραγικός, ὄχι μέ τήν κοσμική ἔννοια βέβαια. Είναι δηλαδή ο πιό χαρούμενος ἄνθρωπος, ὅταν λειτουργῆ, ὅταν ἀγιάζῃ τόν περιούσιο λαό τοῦ Θεοῦ μέ τά μυστήρια και μέ τόν θείο λόγο πού ἔχει τήν δύναμι νά ἀναστήσῃ τίς νεκρές ψυχές. Ο ἱερεύς-σύζυγός μας είναι και ο πιό θλιμμένος ἄνθρωπος γιατί ἀναλογίζεται, βλέπει, ζῆ και αἰσθάνεται συνέχεια πόσο μικρός είναι μπροστά στόν ἄπειρο Κύριο τῆς δόξης, πόσο φτωχός μπροστά στόν Πλούσιο ἐν ἐλέει, και οἰκτιρμοῖς, πόσο "γῆ και σποδός" μπροστά στή θεία μεγαλειότητα, στήν ἄρρητη σοφία και ἀγάπη τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ.

Πόσες φορές δέν τόν βλέπουμε νά γυρίζει στό σπίτι πονεμένος κατάκαρδα γιά τά συντρίμματα τῶν ψυχῶν πού συνήνητησε τήν ἡμέρα, γιά τήν ἁμαρτία και τήν ψυχρότητα πού πιέζει τίς ταλαίπωρες ὑπάρξεις, τίς δέσμιες μέσα στόν δύστυχο "προοδευμένο" πολιτισμό μας.

Ο ἱερεύς μας ἀκόμη μοιάζει μέ τόν θεόπτη Μωϋσῆ πού ἀνεβασμένος στό ὄρος Σινᾶ ἄκουγε τίς βροντές, ἐτυφλῶνετο ἀπό τίς ἀστραπές τῆς θείας μεγαλειότητος και ἐκρύβετο μέσα στό σύννεφο τῆς θείας παρουσίας. Ποτέ δέν εἶδε ὅμως τό θείο πρόσωπο. Γιατί "οὐδεὶς ὄψεται τό πρόσωπόν μου και ζήσεται", λέγει Κύριος Παντοκράτωρ. Και ο ἱερεύς σύζυγός μας ἀτενίζει και ἀγγίζει φρικωδεστέραν θυσίαν και θαῦμα, ἀσυγκρίτως ἐκπληκτικόν, καθώς λέγει ο ἱερός Χρυσόστομος. Ὡστόσο τά μάτια τῆς ψυχῆς του βλέπουν μέρος τῆς θείας δόξης. Ἡ καρδιά του κλείνει μέρος τῆς ἀπείρου Ἀγάπης και ο νοῦς του αγωνίζεται νά χωρέσῃ μιᾶ σταγόνα ἀπό τή θεία σοφία.

Δίπλα σ' αὐτόν τόν ἄνθρωπο, ἥ, ἄς τό ποῦμε καλύτερα, πλάϊ στόν ἱερέα τῆς τί πρέπει νά αἰσθάνεται ἡ πρεσβυτέρα; Πῶς πρέπει νά ζῆ;

Ἡ γυναῖκα γενικά δίπλα στον ἄνδρα παίζει βασικό ρόλο. Είναι προωρισμένη νά γίνεται ο ἀρχιτέκτων τῆς συζυγικῆς γαλήνης, νά σφογγίζει τόν ἰδρώτα τοῦ προσώπου τοῦ ἀνδρός τῆς, νά κάμῃ ἀνάλαφρη ἀπό τόν ἀγῶνα και τήν ἀγωνία και τόν μόχθο, τή ζωή του. Είναι τό μικρό λυχνάρι πού φωτίζει τό διάβα τῶν ἀνθρώπων πού ἀγαπᾶ. Ἡ μητέρα και σύζυγος γίνεται ἡ σιωπηλή θυσία πού ἐπάνω τῆς θά ἀκουμβήσουν και θά ριζώσουν τά ἀγαπητά τῆς πρόσωπα, γιά νά στερεώσουν και νά ἐπιτύχουν στή ζωή.

Μπορεῖ βέβαια ἡ ἱστορία νά διαστίζεται ἀπό ὀνόματα ἀνδρῶν, πίσω ὅμως ἀπό αὐτούς κάποια γυναῖκα, κάποια μητέρα ἔπαιξε τόν ρόλο τῆς, ἔγινε ο σμιλευτής του. Μοιάζει ἡ γυναῖκα μέ τό ὑπόγειο και ἀθόρυβο ἐκεῖνο ρυάκι πού ἐνῶ δέν φαίνεται, μεταβάλλει τόν τόπο σέ ζωογόνο, δροσερό. Ἐκεῖ ἀκριβῶς πού φυτρώνουν οἱ μεγάλες βελανιδιές, οἱ μεγάλοι ἄνδρες.

Έτσι λοιπόν ἡ πρεσβυτέρα θά είναι ἡ τέλεια νοικοκυρά, ἡ ἀφωσιωμένη σύζυγος, ἡ καλή μητέρα, αλλά ο νοῦς τῆς και ἡ καρδιά τῆς πρέπει νά συν-αρπάζωνται ἀπό τό ἰλαρόν Φῶς τῆς θείας ἀγίας δόξης.

Και τά ὄπλα τῆς πρεσβυτέρας;

Ἡ πίστις. Νά τό πρῶτο της ὄπλο. Ξέρουμε πώς μπορούμε μέ ἓνα καί μόνο κόκκο σιναπιοῦ πίστεως νά μετακινήσουμε ὄρη. Ὁ ἅγιος Μᾶρκος ὁ ἀσκητής θέλησε νά δείξη τήν τεράστια δύναμι αὐτοῦ τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου γιά τήν προσευχή. Μέ τήν προσευχή του πράγματι ἐκίνησε ὀλόκληρο βουνό. Κι ὅμως δέν εἶναι μεγάλο κατόρθωμα, γιατί μέσα μας υπάρχουν μεγαλύτερα βουνά. Πῶς νά τά βγάλουμε πέρα π.χ. μέ τό λίγο μισθό τοῦ συζύγου μας ἱερέως καί νά ἀνταποκριθοῦμε στίς ἀνάγκες τῆς μεγάλης μας οἰκογενείας; Νά τό βουνό. Πίστις τυφλή, ἢ σωστότερα ζωντανή στόν Κύριό μας θά φέρη τό πιο αἴσιο, τό πιο συμφέρον ἀποτέλεσμα.

Ἄλλοίμονο ἐπίσης ἂν ἡ πρεσβυτέρα, ὁ ἄνθρωπος αὐτός τῆς χάριτος, δέν καλλιεργεῖ μέσα της τήν ἐλπίδα τῆς μελλούσης ζωῆς κοντά στόν Κύριο μετά τῆς Θεοτόκου καί τῶν ἁγίων μας. Ἡ πρεσβυτέρα εἶναι ὁ ἄνθρωπος πού λιώνει μέ τήν ἁγία ἐλπίδα τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν καί διαδίδει τήν ἐλπίδα αὐτή στίς ψυχές πού τήν πλησιάζουν. Καί αὐτή ἡ ἐλπίδα ἀνάβει μέσα της καί γύρω της τήν ἀγάπη πού εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Τήν ἀγάπη στά παιδιά της, στόν ἱερέα της, στήν ἐνορία τοῦ ἱερέως της, σέ κάθε ψυχή, σέ κάθε παιδί τοῦ Θεοῦ πού θά χτυπήσῃ τήν πόρτα της. Ἡ ἀγάπη της ἡ πρώτη, ἡ μοναδική, δηλαδή ἡ ξεχωριστή, ἡ βαθύτερη εἶναι ὁ Χριστός, πού ἐσαρκώθη, ἐσταυρώθη καί ἀνεστήθη γιά μᾶς, γιά νά βροῦμε τόν γλυκύτατο παράδεισο ἀνοικτό, γιά νά γίνουμε παιδιά τοῦ Θεοῦ καί πάλι.

Αὐτήν τήν ἀγάπη εἶχαν ὅλες οἱ χριστιανές μητέρες καί γι' αὐτό ἀνέδειξαν ἁγίους στήν Ἐκκλησία μας. Ἡ ἁγία Μόνικα, ἡ μητέρα τοῦ πρώην ἁμαρτωλοῦ καί ἀπίθασου Αὐγουστίνου, τέτοια ἀγάπη εἶχε στόν Κύριο. Ὑψωνε τήν καρδιά της σέ προσευχή χρόνια ὀλόκληρα ἕως ὅτου ἔδωσε ὁ Κύριος τήν σωτηρία στό παιδί της καί τόν ἀνέδειξε ἅγιον Αὐγουστίνο. Ἡ Ἀνθοῦσα, ἡ Νόνα καί ἡ Ἐμμέλεια γι' αὐτό ἔβγαλαν ἁγία παιδιά, τούς ἁγίους τρεῖς Ἱεράρχας. Φλογερή ἀγάπη στόν Χριστό μέ ἀσίγαστη προσευχή, νά ἡ καρδιά τῆς ἁγίας μητέρας πού ζῆ τόν Χριστό, ἐν Χριστῷ. Δικαιολογημένα καί ὁ εἰδωλολάτρης Λιβάνιος τίς ἐθαύμαζε: *"Βαβαί, οἶαι παρά χριστιανοῖς γυναῖκες εἰσίν!"* ἔλεγε. Τέτοιες ἦσαν καί οἱ μητέρες πολλῶν ἄλλων ἁγίων.

Ὅσο μάλιστα θά φουντώνη μέσα της ἡ θεία ἀγάπη, τόσο πιο ταπεινή θά γίνεται ἡ πρεσβυτέρα. Ἄν ὁ ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος, ὁ πρῦτανις τῶν μυστικῶν πατέρων, ἐθεωροῦσε τόν ἑαυτόν του κατώτερον *"πάσης τῆς κτίσεως"*, πιά γνώμη θά ἔχει γιά τόν ἑαυτό της ἡ παπαδιά; Τό πολυτιμώτερο στολίδι της εἶναι ἡ βαθειά, ἡ ἄκρα ταπεινοφροσύνη. Ἀδόρυθη, σιωπηλή, χωρίς νά ἀπαιτεῖ ποτέ διακρίσεις, ἢ ἀνέσεις ζῆ μυστικά στήν καρδιά της τόν οὐράνιο Νυμφίο, τόν Χριστό. Μέ ὑπομονή ἀντιμετωπίζει τά ποικίλα προβλήματα τῆς οἰκογενείας της. Προσπαθεῖ νά ἀνακουφίξῃ τόν ἱερέα της μέ τήν ὑπακοή της καί νά προσφέρῃ ἀνάπαυσι καί ἡρεμία στήν εὐαίσθητη ἱερατική ψυχή πού ἀγωνίζεται νά ἀρπάξῃ τίς ψυχές ἀπό τοῦτο τόν κόσμον καί νά τίς φέρῃ κοντά στό Θεό, ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος.

Ἡ πρεσβυτέρα θέλει νά συμμορφώνη τόν ἑαυτό της σύμφωνα μέ τόν γυναικεῖο χαρακτήρα, ὅπως ὁ θεῖος Παῦλος τόν θέλει: *"Ὡσαύτως γυναῖκας σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλίους, πιστάς ἐν πᾶσι"*, γράφει στήν ἐπιστολή του πρὸς Τιμόθεον. Χαίρεται ἐπίσης ἡ πρεσβυτέρα ὅταν διαβάξῃ στήν πρώτη ἐπιστολή τοῦ ἀποστόλου Πέτρου: *"ὁμοίως γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσι, ἵνα καί εἴ τινες ἀπειθοῦσι τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀνατροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθήσονται, ἐποπτεύσαντες τήν ἐν φόβῳ ἀγνήν ἀνατροφήν ὑμῶν"*. Μέ ἄλλα λόγια ἡ σιωπή τῆς συνετῆς καί σεμνῆς γυναίκας μπορεῖ νά μαλακώσῃ τόν σκληρό ἀνδρικό χαρακτήρα. Καί συνεχίζει ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Πέτρος: *"ὣν ἔστω οὐχ ὁ ἐξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καί περιδέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτός τῆς"*

καρδιάς ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πράεως καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὃ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελής".

Ὅχι λοιπὸν ἡ ἐξωτερικὴ πολυτέλεια, τὰ ποικίλα χτενίσματα, ἀλλὰ ὁ κρυπτός τῆς καρδιάς, ὁ μυστικὸς ἄνθρωπος ἀποδεικνύει τὴν ἀξία τῆς γυναίκας. Πόσο σύμφωνα δὲν εἶναι ὅλα αὐτὰ μὲ τὴν ὑψηλὴ ζωὴ πού καθημερινῶς ἀξιώνεται νὰ βλέπη διὰ τοῦ ἱερέως τῆς ἡ πρεσβυτέρα;

Ἡ ἅγια Ναταλία, τὴν μνήμη τῆς ὁποίας ἐορτάζουμε στίς 26 Αὐγούστου, μὲ τίς ἱερές προσλαλιές τῆς, τίς νουθεσίες τῆς, τίς ἀκούραστες προσευχές τῆς, σάν ἄλλη, Νέα Εὐα, ἔφερε τὸν σύζυγό τῆς Ἀνδριανὸ κοντὰ στὸν Χριστό. Ἡ Ἐκκλησία μας καὶ τοὺς δύο τοὺς τιμᾶ ὡς Ἁγίους. Νὰ τί κατόρθωσε ἡ σύζυγος διὰ τῆς Χάριτος! Καὶ πόσες ἄλλες γυναῖκες δὲν κατόρθωσαν νὰ ὁδηγήσουν ὅλη τους τὴν οἰκογένεια στὸν Παράδεισο!

Δὲν θά ζηλέψη καὶ ἡ πρεσβυτέρα αὐτὰ τὰ ἅγια φωτεινά παραδείγματα;

Καὶ εἶναι γεγονός ὅτι πρεσβυτέρες ἅγιες στήριξαν μετρίους κληρικούς. Ἐνῶ τὸ ἔργο λαμπρῶν πρεσβυτέρων ἐναυάγησε, τοῦλάχιστο ἔτσι ἐφάνη, ὅταν οἱ πρεσβυτέρες εἶχαν τὸ νοῦ τους... μακρὰν τοῦ Χριστοῦ... στίς ἀνέσεις, στίς διασκεδάσεις τοῦ κόσμου τούτου, "τοῦ ὁποίου τὸ σχῆμα παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ". Ἔτσι ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κρονστάνδης π.χ. ἅγιος τῶν τελευταίων χρόνων στῆ Ρωσία, ἐπρόκοψε καὶ ἀγίασε καὶ ἐπειδὴ εἶχε καλὴ πρεσβυτέρα.

Ὁ Virgil Georgiou, Ρουμάνος λογοτέχνης, πού ἔγινε ἱερεὺς καὶ ζῆ στό Παρίσι, μᾶς ἀποθεώνει τὸν πατέρα του ἱερέα π. Κωνσταντῖνο στό βιβλίό του "Ἀπὸ τὴν 25ῃ ὥρα στὴν αἰωνία ὥρα". Νὰ ὅμως καὶ λίγες περιφήμες γραμμές γιὰ τὴ μαμὰ -πρεσβυτέρα: "Ἡ μητέρα μου ἦταν φτιασμένη ἀτόφια ἀπὸ αὐστηρὴ πάστα. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ζωὴ δὲν εἶναι δυνατὴ στὴν κατάστασι αὐτὴ τῆς ἀπόλυτης καθαρότητος, ἡ μητέρα μου κατέφευγε στὸν κόσμον τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ποιήσεως. Ὑψωνόταν στὸν οὐρανὸ μὲ τὴν κλίμακα τῆς πίστεως, μιᾶς πίστεως καθαρῆς καὶ τελείας σάν τὴν μεταξένια κλωστή. Ἡ μητέρα μου ἔγραφε προσευχές, ἀκαθίστους ὕμνους καὶ ἱκεσίες μὲ φλογερὴ καὶ οὐράνια ὁμορφιά. Ἡ καρδιά τῆς ἦταν δυσιαστήριον «ἐν ᾧ καὶ ἐξ οὗ εὐχαὶ καθαρὰὶ προσφέρονται τῷ πανυψίστῳ Θεῷ». Τίς χειμωνιάτικες νύχτες, ὅταν τὸ χιόνι μεταμόρφωνε τὰ βουνὰ μας σὲ μιὰ κόλασι λευκῶν φλογῶν, ἡ μητέρα μου ἔβαζε ἀναμμένες λάμπες σὲ ὅλα τὰ παράθυρα μὲ τὴ σκέψι μήπως ὑπάρχουν κάποιον δυστυχησμένοι ταξιδιωτὲς πού τοὺς βρῆκε στὸ δρόμο ὁ ἄσχημος καιρὸς. Καὶ ὅλη τὴ νύχτα ἔγραφε γι' αὐτοὺς περιφήμες προσευχές, γιὰ νὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ τὸν θάνατο. Προσευχόταν ἐπίσης κάποιες ἀνοιξὲς γιὰ τὰ μπουμπούκια καὶ τὰ ἄνθη τῆς κερασιάς πού ἀνοιγαν πολὺ ἐνωρίς καὶ ἐπέφταν κάτω παγωμένα σάν παιδιὰ πού γεννήθηκαν καὶ πέθαναν πρόωρα".

Ἀλήθεια, πόσο πλατεία θά πρέπει νὰ εἶναι ἡ καρδιά τῆς πρεσβυτέρας! Ναι, ἀπέραντη γιὰ νὰ ἀγκαλιάζῃ τοὺς ἐνορίτες τοῦ συζύγου τῆς - τὰ παιδιὰ του - τὸ ἐν Χριστῷ ποιμνίό του μὲ ὅλους τοὺς καῦμούς τους. Καὶ νὰ προσεύχεται μὲ θέρμη γι' αὐτοὺς πού ἔχουν πλέον ἀναφαίρετα δεθῆ μὲ τὸν ποιμένα καὶ πατέρα τους ἱερέα. Νὰ εἶναι γι' αὐτοὺς ἡ "μητερούλα", ὅπως λέγουν οἱ Ρῶσοι τὴν πρεσβυτέρα, γιὰ νὰ συμπληρῶνῃ τὸ ἁγιαστικὸ τοῦ ἱερέως ἔργον μὲ τῆς καλωσύνης τῆς τῆ δροσιά.

Ἀφάνταστη καὶ ἀνυπολόγιστη εἶναι ἡ θλίψις τοῦ ἱερέως νὰ βλέπη τὴν πρεσβυτέρα του ἀσύμφωνη καὶ ψυχρὴ, μὲ σθησμένη τὴν φλόγα τῆς πίστεώς τῆς νὰ ἀκολουθῇ τὴ ματαιότητα τοῦ κόσμου τούτου.

Ἐνῶ ἡ πρεσβυτέρα πού ζῆ μέσα στήν Ἐκκλησία μας μέ τά ἅγια μυστήρια, τήν Ἐξομολόγηση καί τήν Θεία Εὐχαριστία, ζεῖ ἀπό αὐτήν τήν ζωή τήν γλυκιά μακαριότητα τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ στήν ψυχή της. Ὁ Χριστός γίνεται ἡ πνοή της, ἡ εὐτυχία της. Ὄταν μελετᾷ τήν Ἁγία Γραφή ἢ τούς βίους τῶν Ἁγίων ἢ τά θαύματα τῆς κυρίας Θεοτόκου μαγεύεται κυριολεκτικά καί ζεῖ στόν γνήσιο καί ὀλοφώτεινο χῶρο τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἡ καλή πρεσβυτέρα ξέρεи νά σηκώνη τόν Σταυρό τοῦ Χριστοῦ ἀδιάκοπα καί νά δροσίζεται ἀπό τή χάρι πού φέρει ὁ σύζυγός της ἱερέυς. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης παρηγορεῖ θαυμάσια καί οἰκοδομεῖ τίς ψυχές μας λέγοντας ὅτι σ' ὅλη μας τή ζωή θά ἀκολουθοῦμε ὀπισθεν τόν Κύριο. Αὐτή ἡ ἀκολουθία εἶναι ἡ πιό τιμητική. Ὁπίσω Του. Μόνο στήν ἄλλη ζωή θά δοῦμε τόν Κύριο ἐνώπιον. Ἐνωπίω, ὅταν θά ἔχη ἐλαφρυνθῆ ἡ ὑπαρξίς μας ἀπό τό βάρος τοῦ φθαρτοῦ τούτου σώματος, ὅταν ἡ ψυχή μας θά ἔχει ἐνωθῆ μέ τό ἄφθαρτο καί καθαρισμένο σῶμα μας κατά τή Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου. Ὄταν θά ἠχήσῃ ἡ σάλπιγξ καί ὅταν οἱ νεκροί ἐγερθῶσιν πρῶτον".

Στό ἀγιολόγιο τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας μας ὑπάρχει ἡ Ὁσία Μαρία ἡ Αἰγυπτία. Μεγάλη ἁμαρτωλή πρὶν μετανοήσῃ. Ὄταν ὅμως τήν ἐπισκέπτεται ἡ θεία Χάρις καί κρούῃ τήν θύρα τῆς ψυχῆς της, ἀδίστακτα προσφέρει ὅλα της τά κάλλη στόν οὐράνιο Νυμφίον Χριστό, ὅλη της τήν μετάνοια σ' Αὐτόν, ὅλα της τά δάκρυα γιά νά ξεπλύνῃ τίς χρόνιες ἁμαρτίες της. Μόνιμος ἔραστής της ὁ Χριστός πλέον. Ἄλλου εἶδους ἡ ἀγάπη αὐτή. Ζέουσα, ἀπλή, θαδειά, γλυκεία. Ἀξιοζήλευτη ἡ ἀγάπη αὐτή πρὸς τόν Κύριο τῆς Ἁγίας καί γιά τήν πρεσβυτέρα.

Ὁ ἐπίλογός μας ἀφιερώνεται στήν Κυρία Θεοτόκο, τήν *ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφεῖμ*, ἡ ὁποία συμμετέχει στήν ἱερωσύνη τοῦ Κυρίου μας διά τῆς μητρότητός της. Αὐτή ἔδωσε τήν ἀγνή σάρκα της καί τό ζωογόνο αἷμα της ἐκ τοῦ ὁποίου *ἐποιήθη καί ὑφάνθη* ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ἡ πανακήρατος σάρξ τοῦ Κυρίου μας. Καί ἐμεῖς συμμετέχουμε στήν ἱερωσύνη τοῦ Κυρίου μας διά τοῦ γάμου μας μέ τόν λειτουργό τοῦ Ἰψίστου. Μακάρι δι' εὐχῶν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἡ ψυχή μας νά γίνεται Θεοτόκος καί νά ζῆ μέσα τῆς ὁ Χριστός.

Ἄν ζοῦμε πάντοτε *ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ* μέ τά Μυστήρια, μέ τήν ἁγία παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας μας, θά καταλαβαῖνουμε ὅλο καί πιό πολύ *σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις*, *Χάριτι Θεοῦ*, *Τὶ τὸ πλάτος καί μῆκος καί βάθος καί ὕψος* τῆς θείας ἀγάπης, τῶν Μυστηρίων τοῦ Θεοῦ. Τότε θά ζοῦμε καί θά ἀκτινοβολοῦμε τό φῶς τοῦ Χριστοῦ γύρω μας. Θά πιστεύουμε, θά ἐλπίζουμε καί θά νοσταλγοῦμε δυνατά τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Τότε, φυσικά, ἂν καί θά αἰσθανώμαστε *ὅτι ἀχρεῖοι δοῦλοὶ ἐσμεν*, ὥστόσο θά ἀναμένουμε *τόν τῆς δικαιοσύνης στέφανον*, *ἀμέτρῳ ἐλέει* καί *ἀφάτῳ φιλανθρωπίᾳ* τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καί θά ἐπιποδοῦμε νά ζήσουμε στοὺς θείους γάμους τῆς ψυχῆς μας μέ τόν *Ποδούμενον Νυμφίον* πρᾶγμα τό ὁποῖον εἶναι δῶρο τῆς ἁγίας καί Προσκυνητῆς Τριάδος.

Μακάρι ὁ Κύριος νά μᾶς ἀξιώσῃ. Σωθεῖημεν...σωθεῖημεν. Ἄμην.